

CIA: "Plan Renove"

Van ser incapaços –com tothom, i qui digui el contrari menteix– de pronosticar la fi de la Unió Soviètica, però la Central d'Intel·ligència Nord-americana, la CIA, no s'ha aixecat des de molt abans, des que el 1961 va fracassar en la catastròfica invasió de la badia cubana de Cochinos.

Pel camí han intentat d'assassinar Fidel Castro, d'impedir que a Xile fos elegit el president Salvador Allende, que després sí que van saber treure's del davant... i han sofert la sangria de "talps" que han minat la moral i la credibilitat de una institució creada per Harry Truman el 1947 per contrarestar l'enemic soviètic. Ara, la CIA, quan compleix els cinquanta anys, ha hagut de reciclar-se i oblidar la seva pròpia història per plantar-se davant una opinió pública nord-americana que difícilment pot creure en una agència que ha creat monstres com Pinochet, o el general Noriega mateix; un organisme que sota els principis de "la defensa de la llibertat" ha portat i mantingut en el poder tot tipus de dictadors i torturadors llatinoamericans.

El nou director, George Tenet, no té sobre el paper una tasca fàcil. Aquest jove de quaranta-quatre anys, ha hagut de redefinir-ne els objectius, ara que l'enemic tradicional s'ha convertit en aliat. Els 30.000 milions de dòlars (uns 4,5 bilions de pessetes) que costa cada any al contribuent nord-americà mantenir la CIA es justificaran amb tres objectius prioritaris: el combat contra el terrorisme, el tràfic de drogues i el d'armament.

La mítica Agència haurà de tenir respostes aviat, tant per al president Clinton com per al Congrés, a les preguntes que es fa qualsevol ciutadà, de Rapid City a Nova York. Per què els Estats Units és el principal mercat de substàncies estupefaents? Com és que per catàleg es pot comprar un míssil terra-aire o un tanc de dubtosa procedència? I finalment, per què grups pro-islàmics o boigs com els de les milícies de Michigan poden actuar amb gairebé total llibertat al territori nord-americà mateix?

Concentrar les forces contra aquests tres objectius és

ara prioritari per al nou equip que ha pres possessió al quarter general de Langley. Els analistes experts veuen amb satisfacció que Tenet s'ha sabut envoltar de veterans per a aquesta etapa que ara s'estrena.

Curiosament, la CIA té ara un teatre d'operacions que mai no havia tingut: el territori dels Estats Units. Les amenaces externes són ridícules (pràcticament limitades a l'Iran, l'Iraq, Cuba i Corea del Nord) i és hora de començar a preocupar-se de la serp que s'ha incubat a dins, alimentada per una polítics de patriotisme, de ma-

niqueisme i d'escalada armamentística que ha amarat a fons molts sectors de la societat.

En aquest sentit, l'opinió pública reclama solucions perquè no es repeteixi un desastre com el de l'atemptat d'Oklahoma, perquè hom posi fi a l'entrada massiva de drogues procedents de Colòmbia i no s'acabi venent en un supermercat un satèl·lit dissenyat a l'època Reagan per destruir mitja Unió Soviètica.

La CIA tota sola ben poc podrà fer per investigar i actuar en aquests casos que impliquen sobretot decisions polítiques valentes que ningú no sembla disposat a adoptar. Però sí que es positiu almenys que el punt de mira de l'Agència ja no sigui una falç i un martell, que ja feia anys que eren rovellats i que van caure

tots sols, sinó les màfies, el *crack*, o els explosius plàstics en mans de sectes assassines.

L'aniversari de la CIA ha provocat de nou el debat, sobretot en el marc dels mitjans de comunicació. No han faltat veus sobre la necessitat de retallar el pressupost de l'organisme o fins i tot hi ha qui ha proposat dissoldre'l definitivament.

L'últim episodi fosc en el qual l'Agència ha tingut un paper fonamental –conjuntament amb el Pentàgon– són les maniobres per ocultar a l'opinió pública que més de cent mil soldats nord-americans van quedar exposats a l'efecte devastador de les armes químiques i biològiques de l'Iraq durant la Guerra del Golf. Els milers de veterans que pateixen fatiga, insomni, problemes cardíacs i musculars poden agrair també a la CIA que durant cinc anys hagin estat enganyats. ■

VICENÇ LOZANO

"La CIA ha hagut de reciclar-se i oblidar la seva pròpia història per plantar-se davant una opinió pública nord-americana no creu en una agència que ha creat monstres com Pinochet o el general Noriega."